

1556: *Rudes* (en llatí), loch de *Rudes* (en cat.) (n.º 16 i 26); 1585: *Rodes* (bis) (n.º 4). En fi, al *Spill de Castellbò*, a. 1518: *Roders* (fº 122v).

ETIM. Una cosa hi ha clara en la del llogaret pallarès: de cap manera no pot ser un germà cèltic de (1) el poble de Conflent, i de la ciutat del Roergue, car -n's ací hauria conservat la -n-. Possibilitats: a) Malleuat o imitat del nom occità, es podria al·legar en aquest sentit que en el S. VIII i fins IX, el Pallars havia depès molt dels comtes-marquesos de Tolosa; a la mateixa vall d'Assua hi ha un minúscul llogaret *Menauri*, del qual hem demostrat l'etimologia francesa (i un altre, *Sauri*, que potser també té aquest origen). Ho mirem escèpticament, perquè *Menauri* és lloc insignificant, que fàcilment pot venir d'un NP foraster, mentre que Rodés és parròquia i antic castell del Comte de Pallars.

b) A un castell li pot convenir un NP germ. ROTHARI ben conegut (Först., 904), del qual venia *Roter*, antic determinatiu del poble ross. Vilanova de la Ribera, que hem exposat supra (ape. a l'art. *Ratera*); tal germanisme fàcilment podia dur -s del nomin. germ., i aquí veiem la grafia *Roders*, només com hapax de 1518; però hi ha una altra objecció més formal: TH germànic es manté sord, com ho mostren també les dades de Vilanova de *Roter*.

c) Comparem amb *Rodezen*, Podiolo de ~ (*Li. Fe. Ma.* II, 59.73), que figura en un doc. ribagorçà de 1066 (CCandi, *Mi. Hi. Cat.* II, 21), com afrontació del castell de Miravet cap a Lluçars o Camporrells. Jo me l'explicaria com a forma germana del cast. *rodezo* 'roda de molí' etc., i oc. *rodetz*, cat. ant. i dial. *rodee*, *rodesa* (*DECat* VII, 376-377) i l'especialment ribag. *rodet de molí* (376b6). Sembla que en la rodalia d'aquell castell, pogué designar un circuit extern de fortificació, i llavors conjecturo: puix que Rodés fou antic castell, també el seu nom podia venir de *rodee*, canviat en un plural *rodées*, en afegir-hi més fortificació; i contret en *Rodés* (construcció que no ens consta fins a 1281, data prou tardana); en fi d'esdrúixol la c' era molt caduca, cf. cat. *présecs duraens* > *durans* DURACĪNOS. A Ribagorça tenim també *Murens*, llogaret, provinent de MURĪCĪNOS, i d'altra banda hi ha MURĪCĪNUM > *Muree* > *Mura*. Que aquí no reaparegui la -n- en el plural, no seria objecció, per poc que aquest plural fos secundari; altrament ja sabem que la n es perd quasi pertot en els mots com *homes* HOMINES, *coves/còvens*, termes. Cf. el que dic en *DECat*, 377b 39-60.

En conclusió és possible admetre la via a): no és impossible la via b), i c) està bastant ben fundada en el fet de ser Rodés un vell castell del Comte de Pallars, i en el paral·lel ribagorçà de 1066; en conjunt es pot mirar com la més atractiva. Si estiguéssim segurs de la pron. amb è oberta, potser s'hi podria objectar? No ho estem; i al capdavant també podríem pensar que en el hiatus *rodees* la contracció es feu en è (cf. *faena* > *feina*, *aina* > *eina* etc.).

Rodesmont, V. Rosament

RODÓ, RODONA i derivats

Com que els noms formats amb aquest adjectiu es troben en nombre immens, i amb valor evident i adozenat, en donem només una tria, o més aviat mostra a l'atzar. No separem els de les tres variants *redó*, *redon* i *rodó*.

L'*Altar Redó* (o *ředó*), te. Biar (xxxvi, 1.20, 7.20, '55 x '36). Pla de *Redó*, te. Aós (xxxvii, 160.18), crec que vindria d'un més antic *Planredo(n)*, que fou entès com si estigués per *Pla d'en Redó*. Sengles *Prat Rodó* a Coma-Pedra i La Vansa (xxxviii, 54.16, 33.18); *Prat Redon*, a La Tor de Querol (xxiii, 62.13). Sengles *Serrat Rodó* a Saldes i Gósol (xxxviii, 79.2, 89.1).

Font-rodona, sengles al Miracle, de Solsona (Baraut, 13) i mas gran i antic en el te. d'Horsavinyà, en el vesant Nord del Montnegre; una mica xocant *Font de la Redona*, pall., te. Malmercat (xxxvii, 22.1); potser ve de *fontana-redona*, amb la -n- intermèdia dissimilada en -l- (*fontala-*), entès com *fon dā lā ~*.

En un doc. de 982: «*Insula Rotunda* in comitatu Bisuldunensi» (*Cat. Car.* II, 173.11) (Rubió en l'índex suggereix que sigui *La Rodona* en el k. 48 de la carretera Girona-Olot) (> *isla r-* > *ila r-*).

Sengles *Roca-rodona*, o *R.-rodona*, a Lladurs, Guils del Cantó, Pallerols, Castellàs i Cabdella (xxxviii, 70.21, 165.21, 9.13, 4.22, 11.11; xxxvii, 155.22).

La Plana Rodona és el poblet principal en el terme d'Olèrdola.

Font de Plana-Redona, a València d'Àneu (xxxvii, 99.7, 100.8).

Sengles pdes. *La Rodona*, a Saldes; i *Red-*, a Lluçana (xxxviii, 67.9; xxix, 108.17, '22 x '4). Pda. dita *Redones*, a Calp (xxxv, 1965, 12). *Serrat de Redones*, a Aidí (xxxvii, 62.3). *Les Rodones*, a Ars (xxxvii, 170.10).

Rambla *Redona*, a Riba-roja de Túria (xxx, 114.13, 96.5, '07 x '32), i a Benaguasil, on s'oposa a la Castellarda o *Rambla Gran* (xxx, 96.5).

Mossàrab *La Redonda*, sengles pdes. de Vinaròs, Castellfort, Cati, Alcalà de Xivert i Aiello de Malferit (*E.T.C.* II, 152; I, 252, 254).

Formes del pre-català de Pall. i Rbg.: *Carraduno*, te. Serradui (< *Querredono*, amb metafonía); *Campo Reduno*, a Biasques; *Porroduno*, a Roda i al Turbó (< *poğ rodono*); *Campo-redon*, a Durro; *Esta-redono*, a Senet (< *estall redono*, cf. IV, 146a); *Prau-Redono*, a Les Paüls (xix, 109.12).

Veg. articles especials de *Mata-rodona* i *Mont-rodon*.

Rodonell, *Puig ~*, en terra rossell. 981: *pogium Rodonellus* (*Cat. Car.* II, 21.124). Potser *El Puig Rodon* aa. 1672 i 1686; *Mont Rodó*, 1698, que troba Ponsich (*Top.*, 90) en el te. d'El Tec? S. XII: «*ipsum Redonell*», prop d'Avinyonet, en el *Cart.* de Poblet, p. 171; *Prat de Redonello*, pall., en el te. d'Estais, en els docs. de Joan Lluís, a. 1803 (fº 15v, 151r), i *Redonello*, 1818 (155t).

Fem.: *La Redonella*, te. Areny, a. 992: «ad ipsa *Redonella*» (Abadal, P. i R., n.º 293); *La Redonella*, mas